

T.B.M.M.
DEMOKRATİK TOPLUM PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 520
Tarih: 24.02.2009

6873

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Recep AKDAĞ tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sevalir BAYINDIR
Şırnak Milletvekili

Sağlıkta Dönüşüm Programı adı altında birinci basamak sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi ve birey ihtiyaçları doğrultusunda koruyucu sağlık hizmetlerine ağırlık verilmesi amacıyla Aile Hekimliği Pilot Uygulamasına 2005 yılında başlanmıştır. Aile Hekimliği uygulanması, ilk olarak Düzce İli pilot seçilip uygulanmıştır. Aile hekimliği pilot uygulaması yeterince tartışılmadan ve değerlendirilmesi yapılmadan ülke geneline yaygınlaştırılmaktadır. Aile hekimliği uygulaması sağlık hizmetine ulaşmayı zorlaştırdığı gibi sağlık çalışanlarının özlük haklarına ortadan kaldırabilecek durumları da ortaya koymuştur. Birinci basamak sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi amacını taşıyan bu model, var olan modelleri de yok edecek ve sağlık hizmetlerinin ticarileşmesini sağlayacak bir noktaya gelmiştir. Herkese ulaşılabilir ve eşit, ücretsiz bir sağlık hizmeti sağlamak temel amaçken sağlık alanında bir çöküşte beraberinde getirecektir.

Bir sistem önerisinin makul bir süre içinde ve objektif, ölçülebilir kriterler üzerinden test edilmesi, buna göre revizyonlar ya da öneriden vazgeçilmesini amaçlanan pilot uygulamalar yerine üçüncü yılını tamamlayan aile hekimliği pilot uygulamasında, her il için ayrı hatta aynı il içinde ayrı ayrı uygulamaların olması, hala uygulamanın bağımsız, bilimsel kurumlar, sendika ve meslek örgütlerince değerlendirilmesine yeterli izin verilmemesi ve daha ne kadar pilot uygulamada ısrar edileceğinin kamuoyu ile paylaşılması gerekmektedir

Bu bağlamda;

1-Toplumsal ölçekle programlı bir gebe, loğusa, bebek ve çocuk izlenimi takibi yapılmış mıdır?

Yapılan izlemler nerede gerçekleştirilmektedir? Yani sahaya çıkan aile hekimleri ve aile sağlığı elemanları tarafından halkın yaşam alanlarında mı hizmet sunulmaktadır, yoksa aile hekimleri ofislerine kendiliğinden başvuranlara poliklinik hizmetleri arasında, hastalarla iç içe geçen alanlarda mı "izlem" yapılmaktadır?

2-Sadece başvuru yapanlar üzerinden izlem yapılmakta ise başvurmeyen, her hangi bir nedenle aile hekimi ofisine gelmeyen, aile hekimini bile bilmeyen riskli grupların tespit

edilememesi riski, özellikle kırsal alanda yaşayanlar, eşitsizliklerin yoğun olduğu doğu ve güney doğu illerinde ne tür sonuçlar doğurmaya adaydır ve bu yüzden mi üçüncü yılını da dolduran pilot uygulamanın hala bu illerde uygulanmamaktadır?

3-Özellikle Büyükşehirlerde metropoldeki aile hekimlerinin ofislerinden onlarca kilometre uzakta nüfus kaydı yapabileceği düşünülürse zaten saha hizmeti bu sistemi kurgulayanlar yani sizlerce daha en baştan ortadan kaldırılmış demek değil midir?

Bu gerçeğe karşın, Isparta ilinde doğum yapan kadınların, geriye dönük gebe takip ve izlemlerinin denetlenmesi sonrası ildeki kaç aile hekimine inceleme başlatılmıştır? Bu incelemeler sonucu aile hekimlerine mi ceza verilecektir ya da Bakanlık kendini mi böyle bir sistem hatası nedeniyle değerlendirecektir?

4-Bir şekilde bu ofislere gelmiş olanların izlemleri, sağlık ocaklarında bulunan hasta polikliniklerinden ayrı odalarda(Sağlam-Çocuk Gebe Poliklinikleri) mı yapılmakta, yoksa hastalarla aynı koridorlarda sıra bekleyerek, biraz önce hasta bakılmış yani bulaş riski olan hasta poliklinik odalarında mı izlemleri yapılmaktadır?

5-Bu ofislerde sağlık ocaklarımızda emzirme eğitimi amacıyla kullanılan "Emzirme Odaları" var mıdır? Bebek dostu sağlık ocaklarının aile sağlığı merkezleri adıyla aile hekimlerine kiralanması yani özelleştirilmesi sırasında bu odalarda mı aile hekimlerine kiralanmıştır? Böylesi uygulamanız var ise "Dünya Sağlık Örgütü ve UNICEF" tarafından verilen bebek dostu il ve sağlık ocakları ünvanları "Dünya Bankası ve IMF" politikalarına kurban mı edilmiştir?

6-Bu izlemlerin niceliği yanında niteliği de bakanlığınızca denetlenmekte midir? Performans değerlendirmesine giren izlemler yanında, loğusa izlemleri gibi performans değerlendirmesi dışında tutulan izlemlerin oranları nedir? Bebek izlemleri ve bağışıklama oranlarına göre gebe tespitleri uyumlu mudur? Yoksa saha gezilerinin yapılmaması/yapılamaması nedeniyle gebeliği boyunca tespit edilemeyenler ya da geç tespit gerekçesi ile performans kesintisi almamak için kaydı özellikle doğuma kadar ertelenen, hatta başka aile hekimi ile göç gösterilerek anlaşma yoluyla hekim değişikliği yapılan yani "hülle gebe kaydı" gerçekleştirmeler nedeniyle gebe oranları düşük müdür?

7-Gebe takibi, çocuk takibi ve bebek takibi kaç kişiye yapılmıştır? Sağlık ocakları için verilen hedef nüfus kavramı aile hekimliğinde de uygulanmakta mıdır? İzlem ve bağışıklama oranları bu tür bir hedef üzerinden mi yoksa aile hekimlerinin tespitleri üzerinden mi hesaplanmaktadır? Hedef veriliyorsa bölge tabanlı hizmet yerine nüfus tabanlı hizmet sunulan bir sistemde yani hastanın hekim seçme özgürlüğü yanında hekimin de hasta seçtiği, bu nedenle listesine bebek kaydından kaçınan hekimlerin olabileceği bir sistemde bu hedefler ne kadar gerçekçi olabilir?

8-Sağlık ocaklarındaki aşılama oranı nedir? Aile hekimliği uygulamasından sonraki aşılama oranı nedir?

9-Aile hekimliği pilot uygulaması için, pilot illerde mevcut sağlık ocaklarının iyileştirilmesi, eğitimler, proje sorumlusu ve danışman ücretleri, demirbaş ve sarf malzemesi harcamaları, personel giderleri, geçici görevlendirilen Toplum Sağlığı Hekimlerinin yolluk ve harcırah ödemeleri, cari gider avans ödemeleri dahil yapılan harcama tutarı ne kadardır?

Bu harcamalar hangi kalemlerden, kullanılan kredi, sağlık bakanlığı bütçesi ve bütçeden aktarılan paylar dahil olmak üzere, nerelerden yapılmıştır? Bu sırada pilot iller dışındaki illerdeki sağlık ocaklarına ve personeline ne kadar harcama yapılmıştır?

Bu kadar harcamaya karşın elde edilen sağlık göstergeleri açısından aile hekimliği ile sağlık ocakları verileri arasında anlamlı bir fark, bölge farkları da göz önüne alınarak, var mıdır? Aynı harcamalar mevcut sağlık ocaklarının iyileştirilmesi için kullanılmış olsaydı bu sağlık ölçütleri ne şekilde değişim gösterirdi?

10-2005 yılında başlayan Aile Hekimliği pilot uygulamasının değerlendirme raporlarının olmamasının nedeni nedir?

11-Hizmet kapsamında ki nüfusun tespitinde muhtarlık kayıtları ve bireysel başvurular dışında olası mevsimsel değişimlere(mevsimlik işçi, turizm vb.)karşı planlı bir hazırlık çalışması var mıdır?

12-Düzce'nin pilot il seçilip uygulamasından sonra birinci basamak sağlık hizmetlerine ne tür katkılar sunmuştur?

13-Düzce ili pilot uygulamasının değerlendirme sonuçları kamuoyu ile paylaşılmadan başka illerin belirlenmesi ve belirlenen illerde uygulama yapılmasının gerekçesi nedir?

14-Aile hekimliği uygulamasında kayıtlı hastalarla ilgili sistematik bir veri var mıdır? Pilot illerde hala hiçbir aile hekiminde kaydı olmayan nüfus var mıdır? Pilot illerde ikamet etmediği halde aile hekimlerinde kaydı olan nüfus var mıdır? Örneğin, Manisa ilinin aile hekimliğine geçişinin ardından İzmir ilinden kaç kişinin kaydı Manisa'ya alınmıştır?

15-"Aile hekimliği uygulamalarının olmazsa olmazı", "hastanelerin önündeki yığılmanın çaresi", "sağlık hizmetlerinde tasarrufun sihirli formülü" olarak sunulan sevk zinciri 1 Kasım 2008'de Bayburt, Denizli, Gümüşhane ve Denizli illerinde başlatılması sonrası 1 Ocak 2009'da tüm pilot illere yaygınlaştırılması neden 6 ay ertelenmiş, ocak ayı başında bu 4 ilde devam eden sevk zinciri niçin ay ortalarında bu illerde de kaldırılmıştır? Bunlara neden sevk zinciri pilotunun yarattığı kaos ortamını yerel seçimlerde oy kaybı olarak size döneceğini düşünmeniz midir? Yoksa samimi olarak başarısızlığınızı görmenez midir? Bundan sonrası için sevk zinciri hakkında ne düşünmektesiniz?

16-Aile hekimlerine yapılan ödemelerde cari giderler adına verilen avans hangi kalemden ödenmekte, aile hekimlerinin cari giderler harcamaları için bir gider makbuzu istenmekte midir? Avans ödemelerinin gerisinde kalan harcamaları nedeniyle aile hekimlerinden geri alınan avanslar var mıdır? Ofis, demirbaş vs. için kira alınmakta mıdır? Alınan kalemler var ise uygulama başından itibaren midir? Bu ödemeler Sayıştay denetiminden geçmiş midir?

17-Aile hekimlerine ve Aile Sağlığı Elemanlarına yapılan ödemeler toplamı ne kadardır ve pilot illerde aynı uygulamanın bir parçası olan Toplum Sağlığı Merkezinde çalışan sağlık personeli ne kadar maaş almaktadır? Arada fark varsa bunu gerekçesi nedir ve eşit işe eşit ücret ilkesine uygun mudur?